

BASIC er et dansk udviklet værktøj til støtte ved udredning af kognitiv svækkelse og demens. Et dansk studie har vist, at BASIC er et præcist og tidsbesparende værktøj.

Når du anvender BASIC, har du brug for testark, billedark, vejledning og et ur. BASIC består af fem dele: indlæring af billeder, spørgsmål til patienten, en ordmobiliseringstest, genkaldelse af billeder samt spørgsmål til en pårørende.

Brug et øjeblik på at forklare patienten formålet med undersøgelsen. Sig fx: *Du får nu nogle opgaver, der undersøger, hvordan hukommelsen fungerer.*

Patienten skal sikres gode arbejdsbetingelser i form af uforstyrrede omgivelser og god belysning. Hvis patienten bruger briller og/eller høreapparat skal disse være til stede.

Der bør normalt ikke være andre til stede ved undersøgelsen end patient og undersøger. De tre spørgsmål til en pårørende (se nedenfor) kan tages op enten før eller efter undersøgelse af patienten.

ADMINISTRATION OG SCORING

1. INDLÆRING AF BILLEDER

BASIC-testen starter med, at patienten skal indlære fire billeder. Billederne skal benævnes og knyttes til hver sin kategori. Fremvis arket med de fire billeder og sig: *Her er fire billeder, du skal prøve at huske.*

Spørg hvilken frugt patienten ser på billedet. Fortsæt på samme måde med kategorierne: dyr, transportmiddel og møbel.

Du må ikke selv udpege billederne for at hjælpe patienten.

Det er ikke nok, at patienten udpeger billederne. De skal nævnes med navn. Ved fejl i kategorisering eller benævnelse siges: *Nej, det er ikke rigtigt. Prøv igen. Hvad er det for en ...?*

Hvis patienten benævner alle fire billeder på én gang, siges: *Vi tager dem en ad gangen. Hvilken frugt ser du på billedet?*

Når patienten har benævnt og kategoriseret alle fire billeder, siger du: *Jeg spørger dig om lidt, hvilke billeder du så. Læg herefter billederne væk, så de ikke er synlige.*

Scoring: Indlæring af billeder tæller ikke med i scoringen.

2. SPØRGSMÅL TIL PATIENTEN

Anden del består af tre spørgsmål til patienten om hukommelsen. Her starter du med at spørge: *Er din hukommelse blevet væsentligt dårligere sammenlignet med tidligere?*

Forklar, at der er tre svarmuligheder. Patientens skal vælge det svar, der passer bedst. Hvis patienten har svært ved at et svar,

siger du: *Vælg det svar, der bedst beskriver, hvordan du fungerer. Fortsæt på samme måde med de to næste spørgsmål.*

Scoring: 'Nej' = 2 point; 'I nogen grad' = 1 point; 'I høj grad' = 0 point

3. STYRET ORDMOBILISERING

Tredje del er en styret ordmobiliseringstest. Her skal du sætte uret på et minut.

Sig følgende: *Sig flest mulige varer, som man kan købe i et stort supermarked. Det må være alle slags varer. Jeg standser dig efter et minut.*

Skriv varerne ned efterhånden, som patienten nævner dem, eller sæt en streg for hver vare. Tæl antallet sammen, og skriv det på testarket. Gentagelser tælles ikke med.

Anvend intervallscoring: 0-3 ord = 0 point; 4-7 ord = 1 point; 8-11 ord = 2 point; 12-15 ord = 3 point; 16-19 ord = 4 point; ≥20 ord = 5 point

4. GENKALDELSE AF BILLEDER

Fjerde del drejer sig om at undersøge, om patienten kan huske de fire billeder fra før. Du må ikke vise billedarket.

Fri genkaldelse

Start med at spørge: *For lidt siden så du fire billeder. Hvad forestillede de?*

Hvis patienten fx kan huske, at der var en banan og en cykel, så afkrydser du felterne "genkaldt frit". Hvis patienten husker alle fire billeder uden hjælp, skal du ikke administrere kategori-støttet genkaldelse, men gå direkte til sidste del af testen.

Kategoristøttet genkaldelse

Hvis der er billeder, som patienten ikke kan huske på egen hånd, skal du give den relevante kategori (fx dyr) som ledetråd. Hvis patienten herefter husker billedet, afkrydser du feltet under "Genkaldt med kategoristøtte".

Hvis der stadig er billeder, som patienten ikke kan huske, eller hvis patienten kun kan huske kategorien, sætter du kryds i feltet "Ikke genkaldt".

Scoring: 2 point for hvert billede, der genkaldes frit; 1 point for hvert billede, der genkaldes med kategoristøtte; 0 point for hvert billede, der hverken genkaldes frit eller med kategoristøtte.

5. SPØRGSMÅL TIL PÅRØRENDE

Sidste del består af tre spørgsmål til en pårørende eller informant.

Spørgsmålene skal besvares af en person, der kender patienten godt, fx en ægtefælle, børn, en nær ven eller en fast kontaktperson, hvis patienten bor i plejebolig.

Hvis patienten møder alene til konsultationen, kan du spørge, om han eller hun har en pårørende, som du må kontakte.

Start med det første spørgsmål: *Hvordan fungerer din pårørende sammenlignet med tidligere med hensyn til at huske ting, som er sket for nylig?*

Bed den pårørende vælge én, af de tre svarmuligheder, der passer bedst. Fortsæt på samme måde med de to næste spørgsmål.

Scoring: 'Uændret' = 2 point; 'Lidt dårligere' = 1 point; 'Meget dårligere' = 0 point

OPGØRELSE AF RESULTATER

Resultatet findes ved at sammenligne scores fra: 2) Spørgsmål til patienten, 3) Styret ordmobilisering, 4) Genkaldelse af billeder, og 5) Spørgsmål til pårørende.

BASIC-skalaen går fra 0 til 25 point. Du finder det samlede resultat ved at sammenligne point fra de forskellige dele af BASIC.

En lav score kan være tegn på kognitiv svækkelse eller demens, men kan også skyldes andre faktorer som fx svigtende motivation eller Kooperation, depression eller anden psykisk lidelse, nervøsitet i undersøgelsessituationen, sprogsvækkelse eller et meget lavt begavnelsesniveau.

Hvis BASIC skal anvendes til at identificere personer med kognitiv svækkelse generelt (demens eller MCI), anbefales en cutoff score på 20/21 af 25. Hvis BASIC anvendes specifikt til at identificere personer med demens, anbefales en cutoff score på 19/20 af 25.

Anbefalede cutoff scores

Identifikation af demens	19/20
Identifikation af kognitiv svækkelse	20/21

De anbefalede cutoff-scores er baseret på et studie på danske demensudredningsenheder. Hvis BASIC anvendes i en kontekst, hvor forekomsten af demens er forholdsvis lav – hvilket ofte vil være tilfældet i primærsektoren – øges risikoen for et falsk positivt testresultat og den prædiktive værdi svækkes. For at imødegå dette, kan man overveje at nedjustere cutoff-scoren.

BASIC kan anvendes som alternativ til andre psykometriske tests f.eks. ved henvisning til yderligere udredning for demens. Skriv patientens BASIC-score i henvisningen (fx. '1.2 af 25 point').

BASIC UDEN OPLYSNINGER FRA PÅRØRENDE

Personer med demens kan have svært ved at vurdere, hvordan de selv fungerer. Du bør altid forsøge at indhente oplysninger fra en pårørende eller anden informant, da det øger pålideligheden af BASIC.

Hvis det ikke er muligt at få pålidelige oplysninger fra en pårørende, kan du godt gennemføre BASIC uden og derefter finde en estimeret score ved hjælp af omregningstabellen.

Læs mere herom i nedenstående artikler.

Omregningstabell for pro-rating af BASIC-scores

BASIC uden pårørendeoplysninger	BASIC
19	25
18	23
17	22
16	20
15	19
14	18
13	16
12	15
11	13
10	12
9	10
8	9
7	8
6	6
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1

Om Basic

BASIC er udviklet af Nationalt Videnscenter for Demens i samarbejde med læger fra almen praksis og demensudredningsenheder. BASIC er valideret på demensudredningsenheder med deltagelse af patienter henvist fra egen læge. BASIC er udviklet med henblik på at hjælpe sundhedsprofessionelle med at sikre rettidig udredning af demens. Resultatet af BASIC skal ikke opfattes som en diagnose eller en entydig handlingsanvisning og kan ikke erstatte en komplet klinisk udredning.

- Jørgensen K, Nielsen TR, Nielsen A, et al. Brief Assessment of Impaired Cognition (BASIC)-Validation of a new dementia case-finding instrument integrating cognitive assessment with patient and informant report. *Int J Geriatr Psychiatry*. 2019;34(11):1724-33.

- Jørgensen K, Nielsen TR, Nielsen A. Validation of the Brief Assessment of Impaired Cognition and the Brief Assessment of Impaired Cognition Questionnaire for identification of mild cognitive impairment in a memory clinic setting. *Int J Geriatr Psychiatry*. 2020;35(8):907-15.
- Jørgensen K, Nielsen TR, Nielsen A. BASIC. Et nyt værktøj til demensudredning? *Månedsskrift for Almen Praksis*. 2020;98(1).

Kontaktperson: Kasper Jørgensen: telefon +45 3545 7947 eller mail: niels.kasper.joergensen@regionh.dk

© 2019 Nationalt Videnscenter for Demens.

Testen er frit tilgængelig ved ikke-kommercielt brug. Se www.videnscenterfordemens.dk for betingelser for anvendelse til forskning og kommercielle formål.

